خبر

سخنگوی دولت: تقسیم کار برای تسهیل سفر اربعین انجام شده است

سخنگوی دولت گفت: جلسات ستاد مرکزی اربعین تشکیل شده و تقسیم کاری بین دستگاه‌های اجرائی انجام گرفته است. به گزارش رادیو اربعین، فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت، از برنامه‌ها و اقدامات دولت برای برگزاری هرچه بهتر مراسم اربعین ۱۴۰۴ خبر داد.

او ضمن گرامیداشت یاد شهدای اقتدار و اشاره به برگزاری مراسم با حضور مقام معظم رهبری، به اهمیت دو مؤلفه «دین» و «دانش» به عنوان پایه‌های سرمایه اجتماعی در میان شیعیان اشاره کرد و راهپیمایی اربعین را جلوه‌ای از تحقق این ارزش‌ها دانست.

مهاجرانی با تأکید بر لزوم برنامه‌ریزی و هماهنگی برای تسهیل سفرهای زائران، اظهار کرد: جلسات ستاد مرکزی اربعین تشکیل شده و تقسیم کاری بین دستگاه‌های اجرائی انجام گرفته است. براساس این، وزارت راه و شهرسازی مسئول ایجاد و توسعه ناوگان حمل‌ونقل هوایی، زمینی و دریایی شده و وزارت بهداشت نیز وظیفه ارائه خدمات درمانی به زائران را برعهده دارد. همچنین وزارت ارتباطات مأمور تأمین اینترنت پرسرعت و پایدار در نقاط مرزی و مسیرهای منتهی به عراق شده است.

او افزود: وزارت امور خارجه اقدامات هماهنگ‌کننده‌ای را با دولت عراق انجام داده و در این راستا، فعالیت پایانه‌های دریایی از بندر خرمشهر به بندر بصره از دهم مرداد آغاز خواهد شد. عملیات پروازی نیز از ۱۷ تا ۲۶ مردادماه ادامه خواهد داشت و در این مدت، ۱۷۲ راهدارخانه در مسیرهای منتهی به مرزهای اربعین فعال خواهند بود.

او در پاسخ به سؤالی درباره سازوکار نظارت بر اجرای مصوبات، گفت: با وجود تعهد قلبی مردم و مسئولان درباره اربعین، سازوکاری مشخص برای نظارت طراحی شده است که ذیل معاون اول ریاست‌جمهوری پیگیری می‌شود. این نظارت‌ها ناظر بر اجرای تعهدات دستگاه‌های مختلف و هماهنگی بین‌بخشی است.

مهاجرانی درباره وضعیت تأمین ارز برای زائران نیز اظهار کرد: موضوع در ستاد اربعین مطرح و به صورت بخشی از تقسیم کار ملی دنبال شده است.

او در پاسخ به سؤالی درباره تعطیلی‌های احتمالی افزود: پیشنهاد تعطیلی سراسری در مردادماه با هدف صرفه‌جویی در مصرف آب و برق مطرح شد، اما پس از بررسی گزارش وزارت نیرو، مشخص شد که این صرفه‌جویی در حدی نیست که تعطیلی عمومی را توجیه کند، بنابراین برنامه‌ای برای تعطیلی کشور وجود ندارد و فعالیت ادارات به صورت عادی ادامه خواهد یافت.

او همچنین تأکید کرد: معنویت سفر اربعین به حدی والاست که ارزش‌های مادی و وعده‌های جانبی در برابر آن رنگ می‌بازند.

مهاجرانی در پایان ابراز امیدواری کرد که با استفاده از ظرفیت‌های زمینی، هوایی، دریایی و ریلی، امکان حضور امن و راحت زائران در مراسم اربعین امسال فراهم شود.

«شرق» از سفر پزشکیان به پاکستان گزارش می‌دهد

دیدار دو دوست در یک منطقه پرآشوب

مهدی بازرگان: مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور ایران، امروز شنبه ۱۲ مرداد، در پاسخ به دعوت رسمی نخست‌وزیر پاکستان، شهباز شریف، وارد این کشور خواهد شد. این سفر که به‌مدت دو روز ادامه دارد، نخستین حضور مسعود پزشکیان در پاکستان پس از آغاز رسمی مسئولیتش به عنوان رئیس‌جمهور در شرایطی انجام می‌شود که تحولات منطقه‌ای به‌ویژه پس از جنگ تحمیلی اخیر اسرائیل و آمریکا علیه ایران و قبل‌تر از آن، جنگ هند و پاکستان در منطقه جنوب آسیا، فضای متفاوتی به روابط تهران - اسلام‌آباد بخشیده است. این دومین سفر یک رئیس‌جمهور ایران به پاکستان در دو سال گذشته به شمار می‌رود. پیش از این، سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور فقید کشورمان در فروردین ۱۴۰۳ (آوریل ۲۰۲۴) در جریان سفر رسمی سه‌روزه خود به پاکستان، روابط دو کشور را در حوزه‌های امنیتی، انرژی و تجارت مرزی وارد فاز تازه‌ای کرد. پس از درگذشت ناگهانی رئیسی در حادثه سقوط بالگرد، نخست‌وزیر پاکستان شخصا در مراسم بزرگداشت او در تهران حضور یافت؛ حضوری که بازتابی از عمق روابط سیاسی دو کشور بود. همچنین در خرداد ۱۴۰۴، شهباز شریف طی سفر رسمی به تهران با رهبر انقلاب و رئیس‌جمهور وقت دیدار کرد؛ سفری که در پی مواضع صریح ایران در حمایت از پاکستان در مناقشه با هند انجام و باعث تقویت بیشتر همکاری‌های راهبردی میان دو کشور شد. به گفته ایرنا و به نقل از منابع پاکستانی، پزشکیان سفر خود را از لاهور، زادگاه و محل آرامگاه علامه اقبال، شاعر و فیلسوف ملی پاکستان آغاز می‌کند. این انتخاب، نشانه‌ای از توجه دولت جدید ایران به ریشه‌های فرهنگی و تمدنی روابط با پاکستان تلقی می‌شود. پس از ادای احترام به اقبال، رئیس‌جمهور ایران عازم اسلام‌آباد خواهد شد تا با مقامات عالی‌رتبه از جمله رئیس‌جمهور، آصف علی زرداری، نخست‌وزیر، شهباز شریف و فرمانده ارتش پاکستان دیدار و گفت‌وگو کند. در ابتدا قرار بود این سفر در اواخر جولای انجام شود، اما به‌دلیل هم‌زمانی با سفر وزیر خارجه پاکستان به ایالات متحده، به اوایل آگوست موکول شد. اکنون این سفر در بستر تحولات منطقه‌ای و در شرایطی انجام می‌گیرد که نه‌تنها می‌تواند رویکرد منطقه‌گرای دولت جدید ایران را تبیین کند، بلکه بستری برای پیگیری پرونده‌هایی چون امنیت مرزی، تجارت تهاتری، همکاری انرژی و گفت‌وگوهای چندجانبه منطقه‌ای نیز فراهم آورده است.

سفری فراتر از یک رویداد تشریفاتی

به توجه به وضعیت منطقه، بی‌شک نخستین سفر رسمی دکتر مسعود پزشکیان به پاکستان فقط یک رویداد تشریفاتی در تقویم سیاست خارجی ایران نیست، بلکه نقطه عطفی در شکل‌دهی به رویکرد منطقه‌گرای دولت جدید تلقی می‌شود. این سفر که در پاسخ به دعوت رسمی نخست‌وزیر پاکستان، شهباز شریف و با همراهی هیئتی بلندپایه متشکل از عباس عراقچی، وزیر خارجه و برخی وزرای اقتصادی و فرهنگی صورت می‌گیرد، در شرایطی انجام می‌شود که تحولات منطقه‌ای به شکل کم‌سابقه‌ای درهم‌تنیده و پیچیده شده است.

از آغاز این سفر در لاهور، شهری که دکتر محمد اقبال، شاعر ملی پاکستان و متفکر وحدت امت اسلامی در آن آرام گرفته، نشانه‌های نمادینی از اهداف فرهنگی و تمدنی این دیدار دیده می‌شود. حضور رئیس‌جمهور در آرامگاه اقبال فقط یک ادای احترام دیپلماتیک نیست، بلکه پیام‌آور اراده ایران برای بازتعریف روابط خود با کشورهای مسلمان منطقه، بر پایه میراث مشترک فکری و تمدنی است. اما این رویکرد فرهنگی به‌تنهایی تبیین‌گر اهمیت این سفر نیست. واقعیت آن است که سفر پزشکیان به پاکستان، آزمون جدی دولت جدید در سیاست خارجی منطقه‌ای دوران پساجنگ محسوب می‌شود و در دل خود حاوی پرونده‌هایی راهبردی است؛ از جمله پیگیری واکنش بین‌المللی به تجاوز نظامی اسرائیل به ایران، تسهیل در تجارت مرزی، احیای پروژه خط لوله گاز ایران - پاکستان و نقش‌آفرینی فعال در مهار تنش‌های اخیر میان اسلام‌آباد و دهلی‌نو. از این رو، این سفر نه‌تنها آزمون دیپلماتیک شخص رئیس‌جمهور جدید ایران است، بلکه سنجش جدی‌تری برای سطح هماهنگی دستگاه‌های سیاسی، امنیتی و اقتصادی کشور در سیاست همسایگی نیز به شمار می‌رود.

پیام تهران به جهان اسلام پس از جنگ با اسرائیل از اسلام‌آباد مخابره می‌شود

جنگ تحمیلی ۱۲روزه اخیر رژیم صهیونیستی که با حملات وسیع به زیرساخت‌های نظامی، هسته‌ای و انرژی ایران آغاز شد و با واکنش متقابل تهران به پایان رسید، نقطه عطفی در تغییر قواعد بازی منطقه‌ای است که قطعا تبعاتش فراتر از خاورمیانه و تا حوزه‌های پیرامون ایران در جنوب آسیا نیز کشیده می‌شود. پس از این جنگ، تهران نیازمند بازتعریف مشروعیت بین‌المللی واکنش دفاعی خود و تبیین روایت‌های سیاسی و رسانه‌ای در سطح منطقه و جهان اسلام است. پاکستان، به‌ویژه در پرتو موضع‌گیری آشکار دولت و مردم این کشور علیه تجاوز اسرائیل، بستر مناسبی برای این بازتعریف محسوب می‌شود. در ساعات اولیه حمله اسرائیل، دولت پاکستان موضعی کم‌سابقه اتخاذ کرد که حق ایران برای دفاع مشروع طبق ماده ۵۱ منشور سازمان ملل را به رسمیت شناخت و حملات رژیم صهیونیستی را «نقض صریح حاکمیت ملی» ایران دانست. این موضع با قطع‌نامه مجلس ملی پاکستان، تظاهرات خیابانی و پیام‌های رسمی رئیس‌جمهور، نخست‌وزیر و وزیر خارجه پاکستان تکمیل شد. این موضع‌گیری‌ها در کنار تماس‌های فوری و مکرر میان مقامات ارشد دو کشور، فضای مساعدی برای استفاده دیپلماتیک از همبستگی اسلام‌آباد ایجاد کرده است. سفر رئیس‌جمهور ایران به پاکستان در چنین شرایطی، فرصت کم‌نظیری برای تثبیت موقعیت دیپلماتیک ایران پس از جنگ است. اگر تهران موفق شود در قالب یک بیانیه مشترک یا موضع‌گیری رسمی پس از این دیدار، تأیید مجدد حق دفاع از خود در برابر تجاوز را از اسلام‌آباد دریافت کند، می‌تواند آن را به مثابه یک مرجع سیاسی در رایزنی‌های بعدی مطرح کند. در همین چارچوب، می‌توان انتظار داشت که مسعود پزشکیان از اسلام‌آباد پیامی برای لزوم توقف حملات اسرائیل به غزه و پایان اشغالگری صهیونیستی به جهان اسلام صادر کند. چنین پیامی، با همراهی پاکستان، می‌تواند فضای همدلی منطقه‌ای با مقاومت فلسطین را تقویت و هم‌زمان مشروعیت روایت مقاومت در برابر اشغالگری را تحکیم بخشد.

تنش هند و پاکستان؛ فرصتی برای دیپلماسی فعال ایران

در شرایطی که تنش نظامی میان پاکستان و هند در مِی ۲۰۲۴ در پی یک حمله مرگ‌بار در کشمیر شدت گرفت، ایران با ایفای نقشی میانجیگرانه، توانست اعتماد اسلام‌آباد و دهلی‌نو را به‌صورت هم‌زمان جلب کند. قبل از جنگ اخیر هند و پاکستان نیز، سفر رئیس‌جمهور فقید، ابراهیم رئیسی، به پاکستان و تماس‌های مستقیم میان مقامات ایرانی با سران دو کشور (هند و پاکستان)، بستر تازه‌ای برای تثبیت نقش ایران به عنوان یک بازیگر صلح‌ساز منطقه‌ای در شبه‌قاره فراهم کرده بود. در همین چارچوب، سفر مسعود پزشکیان به پاکستان در تداوم همین نقش‌آفرینی تحلیل می‌شود. ایران با تأکید بر مخالفت با نظامی‌گری در بحران کشمیر، بر اهمیت حفظ ثبات در جنوب آسیا و جلوگیری از جنگ هسته‌ای میان دو قدرت مسلح هسته‌ای منطقه تأکید کرده است. حال اگر رئیس‌جمهور جدید ایران بتواند در این سفر، هم‌زمان با تقویت روابط دوجانبه با پاکستان، بر تداوم میانجیگری فعال تهران در بحران کشمیر تأکید کند، به تعمیق نقش منطقه‌ای کشور نیز کمک خواهد کرد. در واقع، ایران با درک درست از شکاف راهبردی میان اسلام‌آباد و دهلی‌نو، نه در پی جانبداری، بلکه در تلاش برای ایفای نقش متوازن در مدیریت تنش است؛ سیاستی که می‌تواند هم رضایت پاکستان را جلب کند و هم از گسترش اختلافات فرقه‌ای در منطقه جلوگیری کند. از سوی دیگر، تهران با استفاده از تجربه تعامل با طالبان در افغانستان و برقراری تماس‌های هم‌زمان با دهلی‌نو و اسلام‌آباد، امروز به یکی از معدود کشورهایی در منطقه تبدیل شده که توان برقراری دیالوگ مؤثر با طرف‌های متخاصم را دارد. اگر این ظرفیت در سفر دوروزه پزشکیان به پاکستان به‌خوبی مورد بهره‌برداری قرار گیرد، می‌تواند سرآغازی برای شکل‌گیری یک ابتکار دیپلماتیک چندجانبه از سوی ایران برای حل بحران کشمیر باشد.

اقتصاد، انرژی و تجارت مرزی؛ اولویت‌های پایدار روابط ایران و پاکستان

اگرچه مؤلفه‌های امنیتی و دیپلماتیک در روابط ایران و پاکستان پررنگ‌اند، اما نمی‌توان از اهمیت رو به رشد مؤلفه اقتصادی در روابط دو کشور غافل شد. تجارت مرزی، انتقال انرژی و پروژه‌های زیربنایی چون خط لوله گاز ایران - پاکستان، عناصر اصلی همکاری پایدار میان تهران و اسلام‌آباد هستند. در حال حاضر، حجم مبادلات تجاری ایران و پاکستان به حدود سه میلیارد دلار رسیده است؛ رقمی که هرچند قابل توجه است، اما با هدف‌گذاری سران دو کشور برای رسیدن به مرز ۱۰ میلیارد دلار فاصله دارد. این هدف‌گذاری در دولت سابق مرحوم رئیسی هم تعریف شده بود. لذا تمرکز روی این هدف‌گذاری در سفر پزشکیان می‌تواند فرصتی برای رفع موانع ساختاری تجارت تهاتری، تسهیل سازوکارهای بانکی و روان‌سازی مسیرهای صادراتی باشد. تأکید مقامات پاکستانی بر اصلاح مقررات مربوط به تجارت تهاتری و توسعه بازارچه‌های مرزی، از جمله گشایش چهارمین گذرگاه رسمی در چدگی-کوهک، نشانه‌ای از آمادگی اسلام‌آباد برای تحقق این اهداف است. در این میان، خط لوله انتقال گاز ایران به پاکستان همچنان در وضعیت بلاتکلیف قرار دارد. هرچند دولت پاکستان تحریم‌ها را عامل توقف پروژه می‌داند، اما بخش مهمی از جامعه سیاسی و اقتصادی این کشور بر لزوم استقلال رأی اسلام‌آباد و نهایی‌سازی پروژه تأکید دارند. اگر ایران بتواند در این سفر، راهکارهایی برای کاهش فشارهای تحریمی یا تأمین مالی پروژه پیشنهاد دهد، این پرونده به نقطه عطفی در روابط دو کشور تبدیل خواهد شد. علاوه بر آن، گسترش خطوط پروازی مستقیم میان تهران، لاهور، کراچی و اسلام‌آباد که همواره خواست جامعه تجار و زائران بوده، می‌تواند به عنوان یک دستاورد ملموس سفر پزشکیان معرفی شود. به‌ویژه آنکه برقراری مسیرهای پروازی ثابت نه‌تنها به رشد گردشگری مذهبی، بلکه به توسعه تجارت غیرنفتی و ارتباطات مردمی نیز منجر خواهد شد. در نهایت، تشکیل دور جدید کمیسیون مشترک اقتصادی و همچنین پیگیری عملیاتی‌سازی پروژه‌های منطقه‌ای از جمله کریدورهای ترانزیتی، می‌تواند نشان‌دهنده عزم دولت جدید ایران برای بهره‌گیری از ظرفیت‌های اقتصادی همسایگان شرقی باشد. در شرایطی که فشار تحریم‌های غرب ادامه دارد، سیاست «نگاه به شرق» با عبور از شعارزدگی، بیش از هر زمان دیگری نیازمند نهادینه‌سازی در قالب پروژه‌های عینی و اجرائی است.